

Ret ogsaa blive respekteret. Denne Orlov kan selvfølgelig ikke gives i saa udstrakt Omfang som den kortere, og den er beregnet paa de Tilfælde, hvor alvorlige økonomiske Interesser eller Sygdom eller lignende har gjort sig gældende, idet det er klart, at jo flere der faar den 14 Dages Orlov, des færre bliver der tilbage, der kan faa den mere begrænsede Orlov.

Endelig er der nogle Bemærkninger af det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup), som jeg vil ytre nogle Ord om. Han fremhævede den Vanskelighed, der var for mange af de indkaldte i forretningsmæssig Henseende, ikke mindst for de selvstændige forretningsdrivende, og han understregede stærkt det ønskelige i, at Befolkningen gjorde, hvad den kunde, for at hjælpe de indkaldte, og han nævnedes bl. a., at det ikke var urimeligt, at man købte i saadannes Forretninger. Jeg kan slutte mig til det ærede Medlems Udtalelser og vil haabe, at man i det hele vil se paa dette Forhold ud fra Betragtninger, svarende til dem, det ærede Medlem har anført. Jeg har nævnt før, at den Situation, hvori vi befinder os, rammer meget ulige, og i adskillige Tilfælde, hvor en Forretning nylig er blevet stiftet af en indkaldt, rammes denne selvfølgelig langt haardere end det store Antal af de indkaldte, som ikke er gifte og ikke har en saadan selvstændig Virksomhed. Paa dette Punkt er der al mulig Grund til at ansøre alle Medborgere til den størst mulige Hjælpssomhed, idet de fleste ikke rammes paa tilsvarende Maade. Det gælder Landbruget, og det gælder alle almindelige Forretninger. For Landbrugets Vedkommende var der maaske her Anledning til at nævne, at der findes en Forordning fra 1806, som fastslaar, at naar Soldater i overordentlige Tilfælde er indkaldte til deres Afdelinger, er Egnens Befolkning forpligtet til at hjælpe med at drive deres Jord, og der gives Regler for, hvorledes dette skal gennemføres ved Indgriben fra Amtmanden og Sognefogeden. Det er vel ikke muligt at organisere noget saadant nu. Det er i det hele meget vanskeligt fra oven at gribe bestemmende ind i Forhold, hvor det gælder den enkelte Person. Men jeg tror, der allerede nu i stort Omfang sker dette, at Egnens Befolkning træder hjælpende til overfor den, der paa en eller anden Maade ikke kan faa sin Virksomhed passet. Det er naturligvis lettere i Landbruget end i saa mange andre Virksomheder, men paa den anden Side er det at yde Hjælp her vanskeligere nu, end det var i

1806, fordi der nu i saa meget højere Grad er Tale om personlige Dispositioner. Men at der sker meget i denne Henseende, er jeg overbevist om, og vi Medlemmer af Rigsdagen bør overalt, hvor vi færdes i Landet, bidrage det mest mulige til, at dette kan ske i saa stor Udstrækning som muligt.

Noget lignende gælder med Hensyn til de indkaldte i Forretningsvirksomheder, hvor saadan Hjælp i det hele er meget vanskeligere, ligesom der vel ogsaa vil være Grund til for andre at se med Forstaaelse paa Vanskelighederne ved Opfyldelsen af de økonomiske Forpligtelser, som Folk i saadanne Stillinger kan være underkastede i Tilfælde, hvor Moratorielloven ikke kan yde tilstrækkelig Hjælp. Endelig kan jeg ikke noksom fremhæve, at det forekommer mig, at Arbejdsgivere, for hvem dette overhovedet er gøriligt, har al mulig Anledning til ikke at betragte den Mand, der er indkaldt, som en Mand, der har sagt Farvel til den Dag, det sker, men derimod har Anledning til baade at holde Stillingen aaben for og at udbetale i saa stort Omfang som muligt Lønning til vedkommende. Staten og Kommunen og adskillige andre Institutioner har gjort dette, og ogsaa i den Henseende kan der være al mulig Grund til for os paa Rigsdagen at støtte den Opfattelse, at dette er en rigtig og rimelig Fremgangsmaade, en Opfattelse, som sikkert i det hele næres i vide Kredse af vort Folk. Vi kan ikke være blinde for, at den ulykkelige Tilstand, hvori Europa i Øjeblikket befinder sig, vil paa de mangfoldigste Maader ramme vore Landsmænd. Selv om vi, som det hidtil har været Tilfældet, vedblivende skulde være i en gustigere Situation end saa godt som alle andre Lande med Hensyn til de direkte Virkninger af disse Begivenheder, vil vi blive ramt her i Danmark af dem. I Øjeblikket rammes nogle haardt, medens andre maaske tilsyneladende vinder adskillige Fordele paa det økonomiske Omraade, netop i Tilknytning til Situationen, men selv disse sidste vil have over sig ogsaa i dette Øjeblik den Utryghed for deres økonomiske Liv, som er en alvorlig Byrde, og det er meget vel tænkeligt, at Forholdene kan udvikle sig saaledes, at adskillige af dem, der i Øjeblikket snarest synes at drage økonomisk Fordel af Situationen, siden vil komme til at lide Tab, der ikke er mindre smertelige end dem, der nu lides af andre. Jeg tror, at denne fælles Tilstand af Utryghed giver Grund til, at vi alle sætter